

DUES JOIES ITALIANES

El llibre de De Luca presenta una història sobre la imminència de la mort, amb un caçador furtiu, el rei dels isards, que s'enfronta a un animal que sap que ha arribat la fi dels seus dies. Camilleri narra el desastre que va suposar la participació italiana en la Primera Guerra Mundial

Text: **Sebastià Bennasar**
ballaruga1@gmail.com

L'editorial Bromera és una de les que millor treballen darrerament al país. El seu catàleg s'ha anat nodrint en els darrers temps d'alguns dels millors noms de la literatura universal gràcies a un seguit de traduccions que a més han incorporat autors fonamentals a la nostra llengua, com Cees Nooteboom, John Banville, Orhan Pamuk, Naguib Mahfuf, Herta Müller, Salman Rushdie i tants d'altres que han fet de l'editorial d'Alzira el principal referent de l'edició al País Valencià, superant una editorial clàssica com Tres i Quatre. Bufen nous aires al Sud i Bromera ha consolidat una feina feta amb passió i encert.

Ara ens n'arriben els darrers exemples, d'aquesta bona política editorial: dos breus llibrets italians

que confirmen que de vegades un llibre curt és molt més intens que un llibre llarg. Es tracta d'*El pes de la papallona*, d'Erri de Luca, i de *La triple vida de Michele Sparacino*, d'Andrea Camilleri.

El llibre de De Luca ens presenta una història sobre la imminència de la mort. Hi ha un caçador furtiu que és anomenat el rei dels isards i hi ha el veritable rei dels isards, un exemplar únic de mascle que sap que està arribant a la fi dels seus dies. Hi ha la natura i hi ha la neu i el fred i hi ha una prosa que es clava en l'ànima com un ganivet

esmolat acostumat a esquinçar la carn de les peces més difícils de cobrar, una prosa que en molts de casos és una demostració que la poesia s'ha transformat en un llibret de màxima intensitat.

En aquesta obra la força de la natura es presenta tan esclatant que gairebé sobren les paraules. Per això Erri de Luca ha fet un exercici de condensació de la seva història fins al punt que ens trobem davant un llibre tan aspre com els cims de les muntanyes on es desenvolupa aquesta cacera, que no és res més que un elogi de la solitud conscient i de la vida plena fins al darrer moment.

Pel que fa a Andrea Camilleri, potser cal explicar que en paral·lel a les seves obres de novel·la negra –ara com ara és un dels autors més consagrats de la

L'entrevista amb Camilleri reforça extraordinàriament l'edició del llibre

narrativa mediterrània i la sèrie de Montalbano té milers de seguidors a tot arreu – ha desenvolupat una llarga trajectòria literària que inclou assaigs, cròniques i narracions i novel·les de tipus històric ambientades a Sicília. *La triple vida de Michele Sparacino* és un conte llarg (o una novel·la molt breu) en què Camilleri narra el desastre que va suposar la participació italiana en la Primera Guerra Mundial, a través de la vida d'Sparacino. Aquest conte és una al·legoria sobre l'anonimat i sobre els soldats que varen perdre la vida al front, sense renunciar a recursos com l'humor –un humor àcid i negre– per passar balanç a la història italiana.

A més, el llibret inclou una conversa amb Francesco Piccolo, que és del tot sensacional. En aquesta, Camilleri es despulla i explica bona part de la seva vida literària –l'èxit li va arribar ja gran– i alguns dels secrets sobre la creació i sobre

la seva concepció de l'art, fins al punt que l'entrevista per si sola ja constitueix una peça literària majúscula que cap *fan* de Camilleri no s'hauria de perdre. L'entrevista amb Camilleri reforça extraordinàriament l'edició del llibre, i per això mateix és sorprenent que l'editorial no n'hagi fet una crida més gran a la portada o a la contraportada. Potser és que hauria espatllat la reproducció del quadre de Balthus, una obra encertadíssima que capta l'essència del text de Camilleri.

Amb la traducció d'aquests dos llibres italians, Bromera no només amplia el seu catàleg, sinó que ofereix dues petites joies als lectors que es vulguin apropar a dos texts que de ben segur constitueixen tota una troballa i un encert. Tant de bo continuïn apostant per ambdós autors.

El pes de la papallona
Erri De Luca

La triple vida de Michele Sparacino
Andrea Camilleri
Traduccions de Joan Tarrida

Editorial Bromera, Alzira, 2011
63 Pàgs. / 21 € | 87 Pàgs. / 21 €

TORNA L'INQUILÍ DE GEL

Text: **Josep A. Calvo**
pepcalvoa@hotmail.com

L'edició original de *L'inquilí del gel*, de Miquel Àngel Lladó Ribas, és de l'any 2002 i es va publicar a la col·lecció El Turó. Aquesta obra va guanyar el premi de poesia Guillem Colom i Ferrà 2001, de la Vall de Sóller. El llibre, que aborda la temàtica de l'autisme –trastorn que patí el segon dels seus fills– es va exhaurir, raó per la qual ara els responsables de Casabierta Editorial s'han animat a fer-ne una reedició. Tot i que la idea inicial era publicar-lo només en català, finalment s'optà per traduir-lo al castellà i fer-ne una edició bilingüe, per tal que el seu missatge arribàs al màxim de professionals i famílies. A aquest efecte se cercà també la col·laboració del centre Gaspar

L'edició –nou anys després de l'original– inclou unes il·lustracions força especials, realitzades pels nins del centre Gaspar Hauser

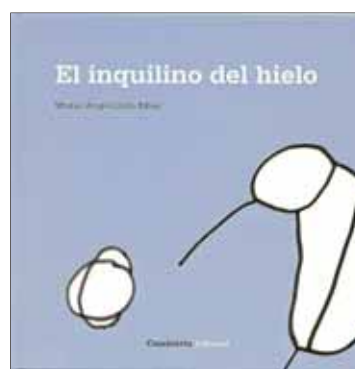
Hauser, que té cura de l'atenció i tractament de les persones amb autisme a les Illes Balears. La traducció és d'Andreu Peris, poeta valencià, i ens ofereix, no cal dir-ho, una versió d'allò més acurada al castellà de l'original català.

Però la traducció esmentada no és l'única novetat respecte d'aquella primera edició publicada a El Turó. El llibre inclou també unes il·lustracions força especials: les realitzades pels nins del centre Gaspar Hauser, responsables així mateix de la portada. El projecte, en suma, pretén anar més enllà dels valors literaris del poemari per donar una visió d'aquesta discapacitat, encara ara prou desconeguda per a molta gent. Això s'adiu amb la filosofia de Casabierta Editorial, que tracta de fer llibres que d'alguna manera tinguin vida pròpia més enllà del paper imprès. I hem d'entendre vida en el sentit que tinguin una visió global dels temes abordats. En aquest sentit, *El inquilino del hielo* podria ser una

bona mostra d'aquesta manera d'entendre els llibres.

Els poemes de Miquel Àngel Lladó es caracteritzen pels versos curts i per un llenguatge planer, més aviat senzill: “M'agrada el teu silenci. A estones / me l'imagín / com una glacera enorme / que avança lentament, / pesadament si vols, / arrossegant darrere seu / un llast feixuc i inútil / fet de rocs i gel, / inert, / reptant sigilosament / sota l'atònita mirada dels óssos.”

Quant als responsables de la publicació, cal aclarir que Casabierta és una editorial una mica atípica. Les seves publicacions són prou acurades i actua com una mena d'ONG literària, ja que els seus guanys, que aconsegueix a través

de la venda directa o a través de les llibreries on distribueix part de la seva edició, es dediquen, íntegrament, a la publicació de propers llibres.

Al cap de nou anys d'aquella primera edició de *L'inquilí del gel* a El Turó hi ha un vessant de caire personal que no podem obviar. I és el fet que el protagonista del poemari tenia nom i llinatges, en aquest cas, el segon dels fills del poeta. Per aquesta raó la nova edició del poemari és un petit homenatge a aquell segon fill de Lladó, que va morir, ara fa poc més d'un any, per causes que no tenien res a veure amb la seva discapacitat.

Al capdavant allò que pretén el llibre és donar una visió del món de l'autisme i, per extensió, del

món de la discapacitat, en positiu. Tanmateix aquesta visió en positiu és una constant en l'obra literària de l'escriptor, especialment pel que fa a la poesia. A través d'aquests poemes l'autor ens dona a entendre que la convivència amb les persones amb autisme no és senzilla, però que com a contrapartida el contacte amb aquests éssers tan especials proporciona uns valors que difícilment es troben a la vida quotidiana: “Algunes vegades / m'afany a jugar a la loteria / o compr el cupó / i no m'adon / que aquí, a la vora, / a dues passes com aquell que diu, / tenc la fortuna / d'haver-te conegut, / de fascinar-me / amb la teva presència, / de delir-me / amb una sola de les teves mirades.”

El inquilino de hielo
Miquel Àngel Lladó
Traducció d'Andreu Peris

Casabierta Editorial, Palma, 2011
178 Pàgs. / 12 €